# T093 ATĐ 5 (19) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q117-Nghiệp Uẩn-Luận về Tà Ngữ

*Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)*

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 117

LUAÄN VEÀ TAØ NGÖÕ (Phaàn 2)

Coù loaïi laø luaät nghi, coù loaïi laø khoâng luaät nghi, coù loaïi truù vaøo luaät nghi, coù loaïi truù vaøo khoâng luaät nghi.

Theá naøo laø luaät nghi? Ñoù laø coù baûy loaïi, töùc laø lìa boû saùt sinh, cho ñeán lìa boû lôøi noùi dô baån.

Theá naøo laø khoâng luaät nghi? Ñoù laø cuõng coù baûy loaïi, töùc laø saùt sinh cho ñeán lôøi noùi dô baån.

Theá naøo laø truù vaøo luaät nghi? Ñoù laø coù baûy chuùng:

1. Tyø kheo.
2. Tyø kheo.
3. Chaùnh hoïc.
4. Caàn saùch nam.
5. Caàn saùch nöõ.
6. Caän söï nam.
7. Caän söï nöõ.

Theá naøo laø truù vaøo khoâng luaät nghi? Ñoù laø coù möôøi hai loaïi ngöôøi khoâng luaät nghi:

1. Moå deâ.
2. Moå gaø.
3. Moå heo.
4. Baét chim.
5. Baét caù.
6. Ñi saên.
7. Laøm giaëc cöôùp.
8. Keû caàm ñaàu thaùi thòt.
9. Troùi roàng.

10. Giöõ nguïc.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 117 309

11. Luoäc choù. 12. Baø-cuï-löõ-ca. Trong naøy, moå deâ laø vi maïng soáng cho neân oâm taâm saùt haïi, hoaëc mua-hoaëc baùn-chaên nuoâi maø gieát haïi maïng soáng, nhö vaäy taát caû ñeàu goïi laø moå deâ. Moå gaø-moå heo cuõng laïi nhö vaäy. Baét chim laø vì maïng soáng cho neân baét laáy caùc loaïi chim. Baét caù... cuõng nhö vaäy. Troùi roàng laø vì maïng soáng cho neân luyeän taäp chuù thuoäc veà roàng raén, hoaëc noùi laø troùi ni. Luoäc choù, ñoù laø nhöõng ngöôøi baån thæu xaáu xa nhö haïng Chieân-ñoà-la. Baø-cuï-löõ-ca, nghóa laø coù moät loaøi baøng sinh teân goïi Baø-cuï-la, töùc laø loaøi maõng xaø, luoân luoân ôû taïi ñoàng vaéng hoang vu nuoát aên ngöôøi buoân baùn ñi ngang qua, coù ngöôøi chuyeân moân coù theå gieát cheát loaøi aáy, laáy giaù caû theo töøng ngöôøi buoân ñeå töï nuoâi soáng maïng mình, vì vaäy cho neân goïi laø Baø-cuï-löõ-ca. Coù ngöôøi noùi: Giaêng löôùi bay goïi laø Baø-cuï-la, coù ngöôøi vì maïng soáng cho neân luoân luoân tìm caùch giaêng löôùi bay, baét laáy caùc chuùng sinh cho neân goïi laø Baø-cuï-löõ-ca. coù ngöôøi noùi: Chuû cuoäc saên goïi laø Baø- cuï-löõ-ca, nhö coù tuïng noùi: “Höôu thoaùt khoûi khoå cuûa Baø-cuï-löõ-ca, Cuoái cuøng khoâng trôû vaøo laïi Baø-cuï-la, Ngöôøi trí xuaát gia rôøi boû choán phaøm tuïc, Cuoái cuøng khoâng trôû laïi khoå böùc baùch.” Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Neáu nhaän meänh leänh cuûa caáp treân thaåm vaán tuø nhaân, caäy theá tuøy yù baïo ngöôïc theâm vaøo nhöõng söï khoå sôû, hoaëc laø quyeát ñònh söï vieäc moät caùch phi lyù, hoaëc laø taâm aùc ñoäc thu laáy thueá maø, taát caû nhö vaäy ñeàu goïi laø truù vaøo khoâng luaät nghi. Hoûi: Nhö vaäy caùc luaät nghi caàn phaûi thoï nhaän môùi coù ñöôïc, khoâng luaät nghi naøy cuõng nhö vaäy chaêng? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Cuõng do tieáp nhaän maø mang laáy, nghóa laø tay caàm duïng cuï gieát haïi theà raèng keå töø hoâm nay cho ñeán luùc maïng chung, thöôøng laøm nghieäp naøy ñeå töï nuoâi soáng maïng mình. Luùc baáy giôø lieàn mang laáy phaùp khoâng luaät nghi naøy. Laïi coù ngöôøi noùi: Tuy caàm duïng cuï gieát haïi töï mình laäp lôøi theà, nhöng luùc aáy khoâng mang laáy phaùp khoâng luaät nghi naøy. Do hai duyeân maø mang laáy: 1. Do thöïc hieän coâng vieäc. 2. Do tieáp nhaän vieäc laøm. Do thöïc hieän coâng vieäc, nghóa laø sinh vaøo nhaø khoâng luaät nghi, luùc ñaàu laøm nhöõng coâng vieäc saùt sinh aáy, luùc baáy giôø lieàn mang laây phaùp khoâng luaät nghi naøy. Do tieáp nhaän vieäc laøm, nghóa laø sinh vaøo nhaø khaùc,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 117 310

vì maïng soáng cho neân aáp uû taâm gieát haïi, ñi ñeán nhöõng nôi khoâng luaät nghi nhö loø moå traâu deâ..., phaùt ra lôøi theà naøy: Toâi baét ñaàu töø hoâm nay cho ñeán luùc maïng chung, thöôøng laøm coâng vieäc maø caùc oâng ñaõ laøm, ñeå töï nuoâi soáng maïng mình. Luùc baáy giôø lieàn mang laáy phaùp khoâng luaät nghi naøy. Laïi coù ngöôøi noùi: Loaïi naøy cuõng vaøo luùc ñaàu laøm coâng vieäc aáy, thì môùi mang laáy phaùp khoâng luaät nghi naøy. Ñoù laø noùi ñeán phaùp khoâng luaät nghi chæ do moät duyeân maø mang laáy. Neáu coù ngöôøi duøng taâm phaåm

Haï khôûi leân nghieäp coù bieåu loä (Höõu bieåu nghieäp) tieáp nhaän caùc luaät nghi, taän cuøng Chuùng ñoàng phaàn thì caùc luaät nghi aáy chuyeån theo phaåm Haï, tuy vaøo thôøi gian sau noã löïc phaùt khôûi haønh aùc-haønh dieäu thuoäc veà thaân- ngöõ-yù, nhöng luaät nghi aáy thöôøng xuyeân ôû phaåm Haï maø vaãn khoâng taêng tröôûng. Neáu coù ngöôøi duøng taâm phaåm Trung khôûi leân nghieäp coù bieåu loä tieáp nhaän caùc luaät nghi, taän cuøng Chuùng ñoàng phaàn thì caùc luaät nghi aáy chuyeån theo phaåm Trung, tuy vaøo thôøi gian sau coá gaéng phaùt khôûi thaân-ngöõ-yù thaâu nhieáp haønh aùc vaø haønh dieäu, nhöng luaät nghi aáy thöôøng chuyeån ôû phaåm Trung khoâng taêng-khoâng giaûm. Neáu coù ngöôøi duøng phaåm Thöôïng khôûi leân nghieäp coù bieåu loä tieáp nhaän caùc luaät nghi, taän cuøng Chuùng ñoàng phaàn thì caùc luaät nghi aáy chuyeån theo phaåm Thöôïng, tuy vaøo thôøi gian sau coá gaéng phaùt khôûi thaân-ngöõ-yù thaâu nhieáp haønh aùc vaø haønh dieäu, nhöng luaät nghi aáy thöôøng chuyeån ôû phaåm Thöôïng maø vaãn khoâng giaûm suùt. Hoûi: Coù theå Tyø kheo môùi hoïc maø thaønh töïu luaät nghi phaåm Thöôïng, A-la-haùn thì thaønh töïu luaät nghi phaåm Haï chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø Tyø kheo môùi hoïc duøng taâm phaåm Thöôïng khôûi leân nghieäp coù bieåu loä tieáp nhaän caùc luaät nghi, coù A-la-haùn duøng taâm phaåm Haï khôûi leân nghieäp coù bieåu loä tieáp nhaän caùc luaät nghi. Nhö vaäy, Tyø kheo môùi hoïc thaønh töïu luaät nghi phaåm Thöôïng, maø A-la-haùn thaønh töïu luaät nghi phaåm Haï. Neáu coù ngöôøi luùc ñaàu duøng Trieàn phaåm Haï gieát haïi maïng soáng chuùng sinh, ñoái vôùi chuùng sinh naøy mang laáy nghieäp coù bieåu loä-khoâng coù bieåu loä (bieåu-voâ bieåu nghieäp) thuoäc veà saùt sinh ôû phaåm Haï, vaø thuoäc veà phaùp khoâng luaät nghi; ôû treân thaân taát caû höõu tình khaùc, chæ mang laáy nghieäp Voâ bieåu thuoäc veà phaùp khoâng luaät nghi ôû phaåm Haï. Neáu ngöôøi aáy veà sau tuøy theo duøng Trieàn phaåm Haï-Trung-Thöôïng gieát haïi maïng soáng chuùng sinh, ñoái vôùi chuùng sinh naøy chæ mang laáy nghieäp Bieåu-Voâ bieåu thuoäc veà saùt sinh ôû phaåm Haï-Trung-Thöôïng, laïi khoâng mang laáy nghieäp Bieåu-Voâ bieåu thuoäc veà phaùp khoâng luaät nghi, bôûi vì tröôùc ñaõ



mang laáy. Nhö vaäy, luùc ñaàu duøng Trieàn phaåm Trung, duøng Trieàn phaåm Thöôïng, noùi roäng ra cuõng nhö vaäy. Saùt sinh..., tuøy theo nghieäp rieâng bieät daàn daàn mang laáy phaùp khoâng luaät nghi maø nhanh choùng mang laáy khaép nôi. Hoûi: Nhö ngöôøi moå deâ khoâng muoán gieát haïi chuùng sinh khaùc, taïi sao ngöôøi naøy ñoái vôùi taát caû höõu tình khaép nôi ñaõ mang laáy phaùp khoâng luaät nghi? Ñaùp: Tuy ñoái vôùi Xöù cuûa con deâ khôûi leân phaùp khoâng luaät nghi, nhöng taát caû caùc höõu tình ñeàu coù Uaån-Giôùi-Xöù cuûa con deâ. Vaû laïi, caûnh giôùi cuûa taâm aùc kia roäng lôùn khaép nôi, cho neân mang laáy phaùp khoâng luaät nghi ñoái vôùi taát caû, bôûi vì khoâng coù Xöù naøy ñeå phaân bieät. Giaû söû caùc höõu tình ñeàu laøm hình daïng con deâ, qua laïi tröôùc maét thì ñoái vôùi taát caû höõu tình aáy, ñeàu khôûi leân taâm aùc, ñeàu muoán gieát haïi, cho ñeán ñaõ mang laáy phaùp khoâng luaät nghi ñoái vôùi taát caû höõu tình. Truù vaøo phaùp khoâng luaät nghi, coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình mang laáy phaùp

khoâng luaät nghi, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Chi, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Nhaân; coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình mang laáy phaùp khoâng luaät nghi, do taát caû caùc Chi, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Nhaân; coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình mang laáy phaùp khoâng luaät nghi, do taát caû caùc Nhaân, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Chi; coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình mang laáy phaùp khoâng luaät nghi, do taát caû caùc Chi, do taát caû caùc nhaân. Neáu do taát caû caùc Chi, do taát caû caùc Nhaân, mang laáy phaùp khoâng luaät nghi, khoâng phaûi laø ñoái vôùi taát caû höõu tình, thì loaïi naøy khoâng coù; taát caû höõu tình, töùc laø chuûng loaïi cuûa taát caû höõu tình. Taát caû caùc Chi, ñoù laø saùt sinh cho ñeán noùi lôø dô baån. Taát caû caùc Nhaân, ñoù laø Trieàn phaåm Haï-Trung -Thöôïng, hoaëc laø tham-saân-si. Coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình mang laáy phaùp khoâng luaät nghi, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Chi, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Nhaân, ñoù laø duøng Trieàn phaåm Haï gieát haïi maïng soáng chuùng sinh, hoaëc laø phaåm Trung-hoaëc laø phaåm Thöôïng chöù khoâng phaûi laø loaïi khaùc, cuõng khoâng khôûi leân Chi khaùc. Coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình mang laáy phaùp khoâng luaät nghi, do taát caû caùc Chi, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Nhaân, ñoù laø duøng Trieàn phaåm Haï gieát haïi maïng soáng chuùng sinh, cho ñeán noùi lôøi dô baån, hoaëc laø phaåm Trung-hoaëc laø phaåm Thöôïng chöù khoâng phaûi laø loaïi khaùc. Coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình mang laáy phaùp khoâng luaät nghi, do taát caû caùc Nhaân, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Chi, ñoù laø duøngTrieàn phaåm Haï-Trung-Thöôïng gieát haïi maïng soáng chuùng sinh, khoâng khôûi leân Chi



khaùc. Coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình mang laáy phaùp khoâng luaät nghi, do taát caû caùc Chi, do taát caû caùc Nhaân, ñoù laø duøng Trieàn phaåm Haï-Trung -Thöôïng gieát haïi maïng soáng chuùng sinh, cho ñeán noùi lôøi noùi dô baån. Truù vaøo luaät nghi, coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình coù ñöôïc luaät nghi, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Chi, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Nhaân; coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình coù ñöôïc luaät nghi, do taát caû caùc Chi, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Nhaân; coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình coù ñöôïc luaät nghi, do taát caû caùc Chi, do taát caû caùc Nhaân. Neáu ñoái vôùi taát caû höõu tình coù ñöôïc luaät nghi, do taát caû caùc Nhaân, khoâng phaûi laø do taát caû caùc Chi, thì loaïi naøy khoâng coù. Neáu do taát caû caùc Chi, do taát caû caùc Nhaân coù ñöôïc luaät nghi, khoâng phaûi laø ñoái vôùi taát caû höõu tình, thì loaïi naøy cuûng khoâng coù; taát caû höõu tình, töùc laø chuûng loaïi cuûa taát caû höõu tình. Taát caû caùc Chi, ñoù laø lìa boû saùt sinh cho ñeán lìa boû lôøi noùi dô baån; taát caû caùc Nhaân, ñoù laø taâm phaåm Haï-Trung-Thöôïng, hoaëc laø khoâng coù tham-khoâng coù saân-khoâng coù si. Coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình coù ñöôïc luaät nghi, khoâng phaûi laø taát caû caùc Chi, khoâng phaûi laø taát caû caùc Nhaân, ñoù laø taát caû caùc Nhaân, ñoù laø duøng taâm phaåm Haï thoï giôùi Caän söï vaø Caàn saùch, hoaëc laø phaåm Trung- hoaëc laø phaåm Thöôïng, chöù khoâng phaûi laø loaïi naøo khaùc. Coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình coù ñöôïc luaät nghi, cuõng laø taát caû caùc Chi,

khoâng phaûi laø taát caû caùc Nhaân, ñoù laø duøng taâm phaåm Haï thoï giôùi Caän söï cho ñeán giôùi Tyø kheo, hoaëc laø phaåm Trung-hoaëc laø phaåm Thöôïng-hoaëc laø hai phaåm chöù khoâng phaûi laø loaïi gì khaùc. Coù luùc ñoái vôùi taát caû höõu tình coù ñöôïc luaät nghi, cuõng laø taát caû caùc Chi, cuõng laø taát caû caùc Nhaân, ñoù laø duøng taâm phaåm Haï-Trung-Thöôïng, nhö thöù töï thoï giôùi Caän söï-Caàn saùch-Tyø kheo. Hoûi: Neáu duøng taâm phaåm Haï-Trung-Thöôïng, nhö thöù töï luùc thoï giôùi Caän truù-Caän söï-Caàn saùch, thì goïi laø ñoái vôùi taát caû höõu tình coù ñöôïc luaät nghi, cuõng laø taát caû caùc Nhaân, khoâng phaûi laø taát caû caùc Chi, taïi sao noùi laø khoâng coù? Ñaùp: Trong naøy chæ döïa vaøo luaät nghi suoát ñôøi maø soaïn luaän chöù khoâng döïa vaøo ngaøy ñeâm. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì phaùp aáy goïi laø Trai, ôû trong luaät nghi khoâng phaûi laø quyeát ñònh. Hoûi: Nhö thoï luaät nghi ôû phaåm Haï veà sau laïi coù ñöôïc phaåm Trung, ôû phaåm Trung veà sau laïi coù ñöôïc phaåm Thöôïng, caùc phaùp khoâng luaät nghi cuõng nhö vaäy chaêng?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 117 313

Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Nhö coù ñöôïc luaät nghi, phaùp khoâng luaät nghi cuõng nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì caùc luaät nghi thieän laøm coâng duïng to lôùn, laøm gia haïnh to lôùn maø coøn nhieàu laàn coù ñöôïc, huoáng laø phaùp khoâng luaät nghi hay sao? Noùi nhö vaäy thì luaät nghi daàn daàn coù ñöôïc chöù khoâng phaûi laø phaùp khoâng luaät nghi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì luaät nghi khoù coù ñöôïc, vì khoù coù ñöôïc cho neân daàn daàn thoï-daàn daàn coù ñöôïc; phaùp khoâng luaät nghi deã mang laáy, bôûi vì deã mang laáy cho neân laäp töùc tieáp nhaän-laäp töùc mang laáy. Hoûi: Nhö luaät nghi thieän coù Chi khoâng ñaày ñuû, caùc phaùp khoâng luaät nghi cuõng nhö vaäy chaêng? Ñaùp: Caùc Luaän Sö cuûa nöôùc Kieän-ñaø-la noùi: “Nghieäp cuûa phaùp khoâng luaät nghi coù Chi khoâng ñaày ñuû, neáu caùc höõu tình sinh vaøo caùc loaïi nhaø thuoäc phaùp khoâng luaät nghi, thì sinh ra ñaõ bò caâm ngoïng ñeán heát Chuùng ñoàng phaàn maø khoâng coù theå noùi naêng, hoï chæ coù theå mang laáy nghieäp khoâng luaät nghi thuoäc taùnh cuûa ba nghieäp thaân, khoâng mang laáy boán nghieäp cuûa ngöõ.” Caùc Ñaïi Luaän Sö cuûa nöôùc Ca-thaáp-di-la ñeàu ñöa ra caùch noùi naøy: “Caùc phaùp khoâng luaät nghi khoâng coù Chi naøo khoâng ñaày ñuû, nhö luaät nghi thieän daàn daàn thoï thì coù Chi khoâng ñaày ñuû, caùc phaùp khoâng luaät nghi thì khoâng nhö vaäy, bôûi vì khoâng coù daàn daàn tieáp nhaän, bôûi vì deã daøng coù theå mang laáy.” Hoûi: Truù vaøo phaùp khoâng luaät nghi thì luùc thoï taùm giôùi Trai, rôøi phaùp khoâng luaät nghi-coù ñöôïc luaät nghi, ñeán luùc trôøi saùng thì rôøi luaät nghi vaãn mang laáy phaùp khoâng luaät nghi chaêng? Ñaùp: Caùc Luaän Sö cuûa nöôùc Kieän-ñaø-la noùi: “Truù vaøo phaùp khoâng luaät nghi thì luùc thoï taùm giôùi Trai, rôøi phaùp khoâng luaät nghi-coù ñöôïc luaät nghi, ñeán luùc trôøi saùng thì rôøi luaät nghi vaãn mang laáy phaùp khoâng luaät nghi, bôûi vì coù ñöôïc luaät nghi cho neân phaùp khoâng luaät nghi giaùn ñoaïn, rôûi luaät nghi cho neân phaùp khoâng luaät nghi noái tieáp.” Caùc Ñaïi Luaän Sö cuûa nöôùc Ca-thaáp-di-la ñeàu ñöa ra caùch noùi naøy: “Truù vaøo phaùp khoâng luaät nghi thì luùc thoï taùm giôùi Trai,

rôøi phaùp khoâng luaät nghi-coù ñöôïc luaät nghi, ñeán luùc trôøi saùng thì rôøi luaät nghi maø khoâng mang laáy phaùp khoâng luaät nghi, bôûi vì coù ñöôïc luaät nghi cho neân rôøi phaùp khoâng luaät nghi, ñeán phaïm vi cuoái cuøng cho neân laïi rôøi luaät nghi, vì vaäy luùc baáy giôø goïi laø khoâng phaûi luaät nghi-khoâng phaûi laø khoâng luaät nghi." Neáu höõu tình aáy taän cuøng Chuùng ñoàng phaàn, khoâng coøn thoï taùc thì



khoâng mang laáy phaùp khoâng luaät nghi; neáu coøn taïo taùc thì vaãn mang laáy phaùp khoâng luaät nghi. Luaät nghi suoát ñôøi do boán duyeân maø rôøi boû: 1. Rôøi boû phaùp ñaõ hoïc. 2. Phaùt sinh hai hình theå. 3. Ñoaïn maát caên thieän. 4. Rôøi boû Chuùng ñoàng phaàn. Nhöõng ngöôøi trì luaät noùi: Luùc phaùp dieät maát laø duyeân thöù naêm, nghóa laø luùc phaùp dieät maát, taát caû phaùp ñaõ hoïc, xuaát gia thoï Cuï tuùc giôùi, kieát giôùi Yeát-ma, thaûy ñeàu dieät maát, vì vaäy luùc baáy giôø luaät nghi cuõng rôøi boû. Noùi nhö vaäy laø ñang luùc baáy giôø khoâng rôøi boû luaät nghi coù ñöôïc tröôùc ñaây, ngöôøi ñaõ xuaát gia vaãn goïi laø xuaát gia, ngöôøi ñaõ thoï Cuï tuùc giôùi vaãn goïi laø thoï Cuï tuùc giôùi, ngöôøi chöa xuaát gia khoâng coøn xuaát gia nöõa, ngöôøi chöa thoï Cuï tuùc giôùi khoâng coøn thoï Cuï tuùc giôùi nöõa. Döïa vaøo ñieàu naøy cho neân noùi laø taát caû dieät maát. Caùc phaùp khoâng luaät nghi, do boán duyeân maø rôøi boû: 1. Thoï luaät nghi bieät giaûi thoaùt. 2. Coù ñöôïc luaät nghi Tónh löï. 3. Phaùt sinh hai hình theå. 4. Rôøi boû Chuùng ñoàng phaàn. Hoûi: Nhö luaät nghi thieän rôøi boû phaùp ñaõ hoïc, rôøi boû phaùp khoâng luaät nghi naøy cuõng nhö vaäy chaêng? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Neáu coù theå quyeát ñònh rôøi boû caùc duïng cuï gieát haïi, thì luùc baáy giôø rôøi boû phaùp khoâng luaät nghi. Noùi nhö vaäy thì tuy laø quyeát ñònh rôøi boû caùc duïng cuï gieát haïi, nhöng neáu khoâng thoï giôùi coù ñöôïc luaät nghi thieän, thì cuoái cuøng khoâng coù theå goïi laø rôøi boû phaùp khoâng luaät nghi. Ba haønh aùc, ba Khuùc (uoán cong)-Ueá (xaáu aùc)-Tröôïc (hoãn loaïn). Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì muoán phaân bieät veà nghóa trong kinh. Nhö trong kinh noùi: "Coù ba haønh aùc, ba Khuùc-Ueá-Tröôïc." Trong kinh tuy noùi ra ñieàu naøy, maø khoâng giaûi thích roäng ra, noùi roäng ra nhö tröôùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong phaåm luaän tröôùc ñaõ phaân bieät veà ba haønh aùc, maø chöa phaân bieät veà ba loaïi Khuùc-Ueá vaø Tröôïc, nay caàn phaûi phaân bieät cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Ba loaïi Khuùc-Ueá vaø Tröôïc, ñoù laø thaân Khuùc-thaân Ueá vaø thaân Tröôïc, ngöõ Khuùc-ngöõ Ueá vaø ngöõ Tröôïc, yù Khuùc-yù Ueá vaø yù Tröôïc.



Ba Khuùc laø theá naøo? Ñoù laø do nòn bôï maø khôûi leân nghieäp thaân-ngöõ yù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì nònh bôï goïi laø Khuùc (uoán cong), do uoáng cong töôùng cuûa phaùp maø khôûi leân ba nghieäp, cho neân goïi laø Khuùc, laø quaû cuûa phaùp aáy. Hoûi: Laïi vì nhaân duyeân gì maø nònh bôï goïi laø Khuùc? Ñaùp: Bôûi vì traùi ngöôïc vôùi thaúng thaén. Nhö coù tuïng noùi: "Nhöõng ñoà vaät voøng veøo uoán cong, khoâng baèng phaúng vaø khoâng ngay ngaén, Haàm hoá-khe saâu

vaø röøng raäm, nhö vaäy ñeàu duï cho nònh bôï.” Laïi coù ngöôøi noùi: Bôûi vì caùc höõu tình do nònh bôï maø toån haïi baån thæu, khoù ra khoûi sinh töû-khoù tieán vaøo Nieát-baøn, gioáng nhö caây goã cong queo khoù ñöa ra khoûi röøng raäm-khoù ñem vaøo trong thoân xoùm; ôû ñaây cuõng nhö vaäy, cho neân goïi laø Khuùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Bôûi vì caùc höõu tình do mònh bôï maø toån haïi baån thæu, nhöõng söï vieäc ñaõ laøm saép hieän roõ ôû tröôùc maét laïi coøn vöùt boû, saép phaùt ra lôøi noùi laïi vaãn döøng ôû beân trong, taùnh aáy hieåm aùc khoù coù ñöôïc yù nghóa, khoù coù theå qua laïi vôùi nhau, cho neân goïi laø Khuùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Bôûi vì caùc höõu tình do nònh bôï maø toån haïi baån thæu, nhöõng ngöôøi saùng suoát deàu phaûi xa lìa, nhö ngöôøi thích saïch seõ traùnh xa thaây xaùc hoâi thoái dô baån trong baõi tha ma, do thaúng thaén maø chaùn ngaùn cho neân goïi laø Khuùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Bôûi vì caùc höõu tình do nònh bôï maø toån haïi baån thæu, chö Phaät ñoái vôùi loaïi aáy cuõng rôøi boû Ñaïi Bi, nhö ngöôøi beänh nònh bôï maø thaáy thuoác gioûi ñaõ boû maëc, chöôùng ngaïi ñeán söï giaùo hoùa ñích thöïc, cho neân goïi laø Khuùc. Hoûi: Nònh bôï ôû nôi naøo? Ñaùp: ÔÛ coõi Duïc vaø Tónh löï thöù nhaát, chöù khong phaûi laø ôû ñòa treân. Hoûi: Taïi sao nhöõng ñòa treân khoâng coù nònh bôï? Ñaùp: Bôûi vì nhöõng ñòa treân ñoái vôùi nònh bôï, khoâng phaûi laø thöûa ruoäng-khoâng phaûi laø doà chöùa-khoâng phaûi laø ñaát ñai-khoâng phaûi laø choã döïa; khoâng phaûi laø thöûa ruoäng-ñoà chöùa, khoâng phaûi laø ñaát ñai-choã döïa, cho neân ôû ñoù khoâng coù. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì loaïi tröø nònh bôï cho neân höôùng ñeán ñòa treân. Neáu ôû ñòa treân laïi coù nònh bôï, thì khoâng caàn phaûi gia haïnh caàu ñeán ñòa treân. Neáu phaùp cuûa ñòa döôùi maø ôû ñòa treân cuõng coù, thì khoâng caàn phaûi thi thieát phaùp dieät daàn daàn. Neáu khoâng thi thieát phaùp dieät daàn daàn, thì



seõ khoâng coù phaùp dieät hoaøn toaøn. Neáu khoâng coù phaùp dieät hoaøn toaøn, thì khoâng coù giaûi thoaùt. Neáu khoâng coù giaûi thoaùt cuõng khoâng coù sinh töû, thì taát caû caùc phaùp khoâng coù. Muoán laøm cho khoâng coù loãi laàm nhö vaäy, cho neân ôû ñòa treân khoâng coù nònh bôï. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu ôû nôi naøy an laäp vua-quan, an laäp chuùng sinh treân-döôùi sai khaùc, thì coù nònh bôï; khoâng phaûi laø ôû ñòa treân coù theå coù söï vieäc naøy, cho neân ôû ñòa treân khoâng coù nònh bôï. Nhöõng nôi coù vua- quan, khaùch-chuû, treân-döôùi sai khaùc, thì chaéc chaén loøng daï nònh bôï cong queo thay ñoåi nhau maø nhaän vieäc. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu ôû nôi naøy coù caùc thöùc thaân, coù Taàm-coù Töù, vaø coù nghieäp Bieåu cuûa thaân-ngöõ thuoäc töï taùnh, thì coù nònh bôï. Caùc phaùp nhö vaäy ôû ñòa treân ñeàu khoâng coù, cho neân khoâng coù nònh bôï. Ba Ueá laø theá naøo? Ñoù laø do saân maø khôûi leân nghieäp thaân-ngöõ vaø yù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì saân goïi laø Ueá (xaáu aùc), do töôùng xaáu aùc cuûa phaùp maø khôûi leân ba nghieäp, cho neân goïi laø Ueá, laø quaû cuûa phaùp aáy. Hoûi: Caùc phieàn naõo ñeàu laø xaáu aùc, nhö coù tuïng noùi: “Caùc loaøi coû daïi ôû theá gian, luoân luoân laøm baån ñeán ruoäng toát, Nhö vaäy caùc phaùp tham xaáu aùc, xaáu aùc laøm baån caùc höõu tình. Caùc loaøi coû daïi ôû theá gian, luoân luoân laøm baån thæu

ñeán ruoäng toát, Nhö vaäy caùc phaùp ueá xaáu aùc, xaáu aùc laøm baån caùc höõu tình.” Man-AÙi-Voâ minh vaø caùc phieàn naõo khaùc, tuïng noùi cuõng nhö vaäy, taïi sao trong naøy chæ rieâng saân goïi laø Ueá? Ñaùp: Tuy caùc phieàn naõo ñeàu goïi laø Ueá, nhöng chæ rieâng saân nhueá coù teân goïi cuûa hai Ueá, cho neân moät mình noù goïi laø Ueá, nhö tuïng treân noùi: Nhö vaäy caùc phaùp ueá xaáu aùc, xaáu aùc laøm baån caùc höõu tình. Laïi coù ngöôøi noùi: Bôûi vì saân nhueá naøy laøm baån söï noái tieáp nhau cuûa mình, laøm baån söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc, maïnh hôn caùc phieàn naõo khaùc, cho neân goïi laø Ueá. Theá naøo laø laøm baån söï noái tieáp nhau cuûa mình? Ñoù laø neáu luùc saân nhueá hieän coù ôû tröôùc maét, thì toaøn thaân thoâ loã ngang böôùng-phieàn muoän tieàu tuïy-cau maøy nhaên maët-vuøng vaèng loàng loaïn khoâng yeân, nhö quyû ñaõ ñeo baùm, laøm cho ngöôøi ta khoâng öa trong thaáy. Theá naøo laø laøm baån söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc? ñoù laø neáu luùc saân nhueá laøm naõo loaïn ñeán ngöôøi khaùc, laøm cho ngöôøi khaùc phieàn naõo, hoaëc laø bò roi ñaùnh ñaäp, thaäm chí maát maïng. Hoûi: Saân coù ôû nôi naøo? Ñaùp: ÔÛ coõi Duïc chöù khoâng phaûi laø hai coõi treân. Hoûi: Vì sao hai coõi treân khoâng coù saân? Ñaùp: Bôûi vì khoâng phaûi laø thöûa ruoäng, khoâng phaûi laø ñoà chöùa, cho



ñeán noùi roäng ra. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì loaïi boû saân cho neân caàu ñeán coõi treân, noùi roäng ra nhö tröôùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu ôû nôi naøy coù kieát San-Taät thì coù saân nhueá. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì caùc höõu tình döïa vaøo kieát San-Taät, khôûi leân saân nhueá ñoái vôùi söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc, coõi treân thì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng coù saân nhueá. Laïi nöõa, neáu nôi naøo coù Voâ taøm-Voâ quyù, thì nôi aáy coù saân nhueá, coõi treân thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, neáu nôi naøo coù caên Khoå-Öu, thì nôi aáy coù saân nhueá, coõi treân thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, neáu nôi naøo coù caên Nam-Nöõ, thì nôi aáy coù saân nhueá, coõi treân thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, neáu nôi naøo coù Ñoaøn thöï-AÙi vaø Daâm duïc-AÙi, thì nôi aáy coù saân nhueá, coõi treân thì khoâng nhö vaäy. Giaûi thích ñeàu noùi nhö tröôùc, vì vaäy cho neân coõi treân khoâng coù saân nhueá. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu ôû nôi naøy coù nhaân oaùn haïi thì coù saân nhueá. Nhaân oaùn haïi aáy goïi laø chín söï naõo loaïn, coõi Saéc-Voâ saéc khoâng coù nhaân oaùn haïi, cho neân khoâng coù saân. Vì vaäy Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: Nhaân duyeân oaùn haïi thì laøm cho saân chuyeån voøng. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Neáu thaân sôû y khoâ chaùy-thoâ keäch-ngang böôùng thì coù saân nhueá, coõi treân döïa vaøo thaân thaám öôùt-nhu hoøa-meàm moûng cho neân khoâng coù saân nhueá. Laïi coù ngöôøi noùi: Coõi Saéc-Voâ saéc coù phaùp ñoái trò vôùi saân, ñoù laø Ñaúng daãn Töø (Töø ñònh), cho neân khoâng coù saân. Nhö ôû nôi naøy, neáu coù luoàng gioù Pheät-lam-baø, thì maây muø ôû nôi naøy cuoái cuøng khoâng theå naøo döøng laïi ñöôïc; coõi treân cuõng nhö vaäy, coù Töø trong Ñaúng daãn ñoái vôùi trò saân, nhö luoàng gioù Pheät-lam-baø, cho neân maây muø cuûa saân ôû nôi aáy khoâng toàn taïi. Ba Tröôïc laø theá naøo? Ñoù laø do tham maø khôûi leân nghieäp thaân-ngöõ vaø yù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tham goïi laø Tröôïc

(hoãn loaïn), do töôùng cuûa phaùp hoãn loaïn maø khôûi leân nghieäp thaân-ngöõ vaø yù, cho neân goïi laø Tröôïc, laø quaû cuûa phaùp aáy. Hoûi: Vì nhaân duyeân gì maø tham goïi laø Tröôïc? Ñaùp: Bôûi vì coù theå laøm cho nhieãm oâ hoãn loaïn, theá gian nhieãm theo saéc cho neân goïi laø Tröôïc. Nhö theá gian noùi goác reã hoãn loaïn, thaân hoãn loaïn, laù hoãn loaïn, hoa hoãn loaïn, quaû hoãn loaïn; nhöõng loaïi naøy ñeàu coù theå laøm nhieãm theo, cho neân goïi laø Tröôïc. Laïi nöõa, Tröôïc laø nghóa cuûa thaáp heøn, theá gian ñeàu noùi ngöôøi nhieàu tham duïc goïi laø thaáp heøn hoãn loaïn. Laïi nöõa, Tröôïc laø nghóa cuûa khoâng thanh tònh, bôûi vì tham che phuû taâm, thoùi quen gaàn vôùi phaùp nhieãm oâ-rôøi xa phaùp thanh tònh.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 117 318

Hoûi: Tham coù ôû nôi naøo? Ñaùp: ÔÛ coõi Duïc cho ñeán Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nay seõ bieåu hieän roõ raøng veà töôùng xen taïp-khoâng xen taïp. Hoûi: Laø ba haønh aùc thaâu nhieáp ba loaïi Khuùc-Ueá-Tröôïc, hay laø ba loaïi Khuùc-Ueá-Tröôïc thaâu nhieáp ba haønh aùc? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc haønh aùc maø khoâng phaûi laø Khuùc-Ueá-Tröôïc, ñoù laø töø ra haønh aùc cuûa thaân-ngöõ-yù thuoäc coõi Duïc do nònh bôï-saân-tham maø khôûi leân, coøn laïi caùc haønh aùc cuûa thaân-ngöõ-yù. 2. Coù luùc Khuùc-Ueá-Tröôï c maø khoâng phaûi laø haønh aùc, ñoù laø nghieäp thaân-ngöõ-yù cuûa Tónh löï thöù nhaát do nònh bôï-tham maø khôûi leân, vaø yù nghieäp do tham maø khôûi leân cuûa coõi Saéc-Voâ saéc. 3. Coù luùc haønh aùc cuõng laø Khu-Ueá-Tröôïc, ñoù laø haùnh aùc cuûa thaân- ngöõ-yù do nònh bôï-saân-tham maø khôûi leân thuoäc coõi Duïc. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø haønh aùc cuõng khoâng phaûi laø Khuùc-Ueá- Tröôïc, ñoù laø töø ra nhöõng töôùng tröôùc. Töôùng thuoäc veà teân goïi, nhö tröôùc ñaõ noùi. Nghóa laø ôû trong Saéc uaån töø ra saéc baát thieän, vaø saéc höõu phuù voâ kyù do nònh bôï-tham maø khôûi leân, choïn laáy Saéc uaån coøn laïi; ôû trong Haønh uaån töø ra Tö baát thieän, tham-saân-taø kieán vaø Tö höõu phuù voâ kyù do nònh bôï-tham maø khôûi leân, choïn laáy Haønh uaån töông öng-khoâng töông öng coøn laïi, vaø ba Uaån toaøn phaàn cuøng vôùi phaùp voâ vi; nhö vaäy taát caû laøm thaønh caâu thöù tö, cho neân noùi ñoù laø töø nhöõng töôùng tröôùc. Trong naøy, coù hai loaïi cuøng phaùt khôûi, ñoù laø nhaân cuøng phaùt khôûi, vaø sa-na cuøng phaùt khôûi. Nhaân cuøng phaùt khôûi goïi laø coù theå chuyeån taâm, saùt-na cuøng phaùt khôûi goïi laø chuyeån theo taâm. Hoûi: Naêm thöùc cuõng coù theå laøm hai loaïi cuøng phaùt khôûi, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ hay khoâng? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Naêm thöùc khoâng coù theå phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì chæ coù yù thöùc ñoái vôùi nghieäp thaân- ngöõ, laøm chuyeån vaø chuyeån theo khieán nghieäp aáy hieän roõ tröôùc maét, naêm thöùc khoâng coù theå laøm chuyeån, cuõng khoâng coù theå laøm chuyeån theo, khoâng coù theå khieán cho nghieäp aáy hieän roõ tröôùc maét. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì nhö noùi töï thaáy nghieäp cuûa thaân bieåu loä, töï nghe nghieäp cuûa ngöõ bieåu loä, ba thöùc nhaän bieát; ñieàu naøy laøm sao khoâng hieåu? Ñaùp: Khoâng thaáy thaân bieåu loä nhöng thaáy töôùng khaùc, khoâng nghe ngöõ bieåu loä nhöng nghe aâm khaùc, töùc laø do nghóa naøy cho neân goïi laø

thaáy-goïi laø nghe. Ba thöùc nhaän bieát, laø duyeân vaøo nghieäp cuûa thaân khaùc chöù khoâng phaûi laø nghieäp cuûa thaân mình. Laïi coù ngöôøi noùi: Naêm thöùc cuõng coù theå phaùt ra ngöôøi thaân-ngöõ, bôûi vì yù thöùc laøm chuû ñoäng chuyeån cuõng laøm chuyeån theo, naêm thöùc tuy khoâng laøm chuû ñoäng chuyeån maø laøm chuyeån theo phaùt ra nghieäp aáy. Noùi theo caùch naøy, töùc laø deã daøng thoâng hieåu veà töï thaáy thaân bieåu loä, töï nghe ngöõ bieåu loä. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu duøng yù thöùc laøm chuû ñoäng chuyeån vaø chuyeån theo, cuõng duøng nhaõn thöùc laøm chuyeån theo thì seõ thaáy thaân bieåu loä; neáu duøng yù thöùc laøm chuû ñoäng chuyeån vaø chuyeån theo, cuõng duøng nhó thöùc laøm chuyeån theo thì seõ nghe ngöõ bieåu loä. Ba thöùc nhaän bieát, thì cuõng duyeân vôùi nghieäp cuûa mình, cuõng duyeân vôùi nghieäp cuûa ngöôøi khaùc. Toân giaû Taêng-giaø-phaït-toâ noùi raèng: “Naêm thöùc cuõng coù theå phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ, laøm nhaân cuøng phaùt khôûi vaø saùt-na cuøng phaùt khôûi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì nhö coù ngöôøi khoûe maïnh, tröôùc ñoù khoâng taùc yù, baát ngôø bò ngöôøi khaùc ñaùnh lieàn quay laïi ñaùnh keû aáy, khoâng phaûi laø ôû luùc baáy giôø coù theå khôûi leân suy nghó laø mình neân ñaùnh keû aáy. Neân bieát raèng chính laø truù trong thaân thöùc maø ñaùnh. Vì vaäy naêm thöùc cuõng coù theå phaùt khôûi hai nghieäp thaân-ngöõ, laøm nhaân cuøng phaùt khôûi vaø saùt-na cuøng phaùt khôûi.” Noùi nhö vaäy thì naêm thöùc khoâng coù theå laøm nhaân cuøng phaùt khôûi, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì yù thöùc ñoái vôùi nghieäp thaân-ngöõ, laøm chuû ñoäng chuyeån vaø chuyeån theo; naêm thöùc chæ laøm chuyeån theo chöù khoâng laøm chuû ñoäng chuyeån. Trong naøy, neáu taâm thieän laøm chuû ñoäng chuyeån, thì taâm thieän laøm chuyeån theo; neáu taâm nhieãm oâ laøm chuû ñoäng chuyeån, thì taâm nhieãm oâ laøm chuyeån theo; neáu taâm oai nghi loä laøm chuû ñoäng chuyeån, thì taâm oai nghi loä laøm chuyeån theo; neáu taâm coâng xaûo xöù laøm chuû ñoäng chuyeån, thì taâm coâng xaûo xöù laøm chuyeån theo, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ. Hoûi: Neáu taâm oai nghi loä laøm chuû ñoäng chuyeån, thì taâm aáy laøm chuyeån theo, nhö coù ngöôøi luùc ñi ñöôøng troâng thaáy töôïng Phaät... khôûi leân nhaõn thöùc thieän, hoaëc troâng thaáy daâm döõ... khôûi leân nhaõn thöùc nhieãm oâ, nhö vaäy leõ naøo khoâng phaûi laø thieän-nhieãm oâ chuyeån theo khôûi leân nghieäp aáy hay sao? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Ñaây laø do Giaùc Tueä nhanh choùng xoay chuyeån khôûi leân taêng thöôïng maïn, nghóa laø ôû phaàn vò cuûa haønh khôûi leân nhaõn thöùc naøy, maø thaät ra luùc haønh thì taâm thieän-taâm nhieãm oâ khoâng hieän roõ tröôùc maét; neáu luùc taâm thieän-taâm



nhieãm oâ hieän roõ ôû tröôùc thì döøng laïi chöù khoâng hieän haønh. Taâm thieän vaø taâm nhieãm oâ naøy, chæ gioáng nhö baïn beø chöù khoâng goïi laø cuøng phaùt khôûi.” Laïi coù ngöôøi noùi: Luùc taâm oai nghi loä phaùt khôûi nghieäp, taâm thieän- taâm nhieãm oâ... giuùp ñôõ nhau phaùt khôûi, vì vaäy luùc taâm oai nghi loä

chuyeån bieán, taâm chuyeån theo cuûa noù cho pheùp coù ba loaïi, ñoù laø thieän-nhieãm oâ vaø voâ kyù. Hoûi: Neáu taâm coâng xaûo xöù laøm chuû ñoäng chuyeån, thì taâm aáy laøm chuyeån theo, nhö luùc ngöôøi thôï veõ veõ ra hình aûnh Ñöùc Phaät khôûi leân nhaõn thöùc thieän, luùc veõ ra ngöôøi nöõ khôûi leân nhaõn thöùc nhieãm oâ, nhö vaäy leõ naøo khoâng phaûi laø thieän vaø nhieãm oâ chuyeån theo khôûi leân nghieäp aáy hay sao? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Giaùc Tueä nhanh choùng khôûi leân taêng thöôïng main, nghóa laø vaøo luùc veõ khôûi leân nhaõn thöùc naøy, maø thaät ra luùc veõ thì taâm thieän-taâm nhieãm oâ khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét; neáu luùc taâm thieän-taâm nhieãm oâ hieän roõ ôû tröôùc maét thì döøng laïi chöù khoâng veõ. Taâm thieän vaø taâm nhieãm oâ naøy, chæ gioáng nhö baïn beø chöù khoâng goïi laø cuøng phaùt khôûi.” Laïi coù ngöôøi noùi: Luùc taâm coâng xaûo xöù phaùt khôûi nghieäp, taâm thieän-taâm nhieãm oâ cuøng giuùp ñôõ phaùt khôûi, vì vaäy luùc taâm coâng xaûo xöù laøm chuû ñoäng chuyeån, taâm chuyeån theo vôùi noù cho pheùp coù ba loaïi, ñoù laø thieän-nhieãm oâ vaø voâ phuù voâ kyù. Hoûi: Taâm dò thuïc sinh taïi sao khoâng coù theå laøm hai loaïi cuøng phaùt khôûi, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ? Ñaùp: Taâm maïnh meõ phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ, taâm dò thuïc sinh thì taùnh yeáu keùm cho neân khoâng theå phaùt ra. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu nghieäp thaân-ngöõ do taâm dò thuïc sinh laøm hai loaïi naøy cuøng phaùt khôûi, thì nghieäp thaân-ngöõ naøy neân noùi laø gì? Laø oai nghi loä, laø coâng xaûo xöù hay laø dò thuïc sinh? Neáu nhö oai nghi loä, hoaëc laø coâng xaûo xöù, thì taâm dò thuïc sinh laøm sao coù theå phaùt khôûi? Neáu nhö dò thuïc sinh thì nghieäp thaân-ngöõ naøy phaûi laø dò thuïc. Nhöng nghieäp thaân-ngöõ thì chaéc chaén khoâng phaûi laø dò thuïc, bôûi vì gia haïnh khôûi leân; cuõng coù theå noùi laø thieän-nhieãm oâ, bôûi vì chaáp do taâm dò thuïc maø khôûi leân. Vì vaäy taâm dò thuïc sinh, khoâng coù theå phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ. Laïi nöõa, neáu taâm do kieán maø ñoaïn laøm chuû ñoäng chuyeån, taâm do tu maø ñoaïn laøm chuyeån theo; hoaëc laø taâm do tu maø ñoaïn laøm chuû ñoäng chuyeån, thì taâm do tu maø ñoaïn laøm chuyeån theo, phaùt khôûi nghieäp thaân- ngöõ thì ñieàu naøy laø coù. Neáu taâm do kieán maø ñoaïn laøm chuû chuyeån ñoäng,



thì taâm do kieán maø ñoaïn laøm chuyeån theo; hoaëc laø taâm do tu maø ñoaïn laøm chuû chuyeån ñoäng, taâm do kieán maø ñoaïn laøm chuyeån theo, phaùt khôûi nghieäp thaân-ngöõ, thì ñieàu naøy laø khoâng coù. Taïi sao? Bôûi vì taâm do kieán maø ñoaïn khoâng coù theå laøm saùt-na cuøng phaùt khôûi, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ. Nay ôû trong naøy, döïa vaøo luaän maø sinh ra luaän. Hoûi: Vì sao truù vaøo taâm do kieán maø ñoaïn, khoâng coù theå laøm saùt-na cuøng phaùt khôûi, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ? Ñaùp: Phaûi laø taâm thoâ thieån rôøi raïc, môùi coù theå laøm saùt-na cuøng phaùt khôûi, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ; taâm naøy vi teá cho neân khoâng coù theå phaùt khôûi. Laïi nöõa, taâm chuyeån ôû beân ngoaøi, coù theå laøm saùt-na cuøng phaùt khôûi, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ; taâm naøy chuyeån ôû moân beân trong, cho neân khoâng coù theå phaùt khôûi. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu taâm

do kieán maø ñoaïn, coù theå laøm saùt-na cuøng phaùt khôûi, pphat1ra nghieäp thaân-ngöõ, thì nghieäp naøy neân noùi laø gì? Laø do kieán maø ñoaïn, laø do tu maø ñoaïn, hay laø do caû hai maø ñoaïn? Neáu do kieán maø ñoaïn, thì nghieäp thaân-ngöõ naøy leõ ra khoâng phaûi laø phaùp do tu maø ñoaïn laøm phöông tieän döïa vaøo, ñoù laø boán Ñaïi ñaõ taïo ra do tu maø ñoaïn. Neáu do tu maø ñoaïn, thì khoâng caàn phaûi duøng taâm do kieán maø ñoaïn, laøm saùt-na cuøng phaùt khôûi. Neáu do caû hai maø ñoaïn, thì thuaän theo moät nghieäp ñaõ khôûi leân phaûi laøm thaønh hai phaàn, nhö vaäy thì moät phaùp maø coù hai töï taùnh. Nhöng maø khoâng theå nhö vaäy, bôûi vì taâm do kieán maø ñoaïn khoâng phaûi laø saùt-na cuøng phaùt khôûi. Hoûi: Neáu taâm do kieán maø ñoaïn khoâng coù theå laøm saùt-na cuøng phaùt khôûi, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ, thì trong kinh ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö trong kinh noùi: “Nhöõng ngöôøi taø kieán voán coù nghieäp thaân-ngöõ hoaëc laø suy nghó-hoaëc laø caàu mong-hoaëc laø ñaõ taïo taùc, taát caû ñeàu mang laáy quaû khoâng ñaùng yeâu-khoâng ñaùng vui-khoâng phaûi laø vöøa yù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì kieán naøy do baïo aùc maø goïi laø taø kieán.” Ñaùp: Döïa vaøo nhaân cuøng phaùt khôûi maø ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, khoâng phaûi laø döïa vaøo saùt-na cuøng phaùt khôûi, cho neân khoâng coù gì sai. Laïi nöõa, neáu taâm thuoäc Chuùng ñoàng phaàn naøy laøm chuyeån theo; hoaëc laø taâm thuoäc Chuùng ñoàng phaàn khaùc laøm chuû ñoäng chuyeån, thì taâm thuoäc Chuùng ñoàng phaàn khaùc laøm chuyeån theo, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ thì ñieàu naøy laø coù. Neáu taâm thuoäc Chuùng ñoàng phaàn naøy laøm chuû ñoäng chuyeån, taâm thuoäc Chuùng ñoàng phaàn khaùc laøm chuyeån theo, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ, thì ñieàu naøy laø khoâng coù. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñieàu naøy cuõng coù, nghóa laø nhö coù ngöôøi phaùt nguyeän seõ laøm hoäi lôùn nhaân dòp ñuùng naêm naêm, maø giöõa chöøng thì



maïng chung. Nhôø vaøo nguyeän löïc naøy sinh vaøo gia ñình giaøu sang, töï nhôù laïi ñôøi soáng tröôùc kia cuûa mình, taát caû ñeàu thöïc hieän nhö xöa ñaõ phaùt nguyeän. Nhö vaäy thì goïi laø taâm thuoäc Chuùng ñoàng phaàn naøy laøm chuû ñoäng, taâm thuoäc Chuùng ñoàng phaàn khaùc laøm chuyeån theo, phaùt ra nghieäp thaân-ngöõ. Ba haønh dieäu-ba thanh tònh, ñoù laø thaân-ngöõ-yù thanh tònh. Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi:Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì muoán phaân bieät veà nghóa trong kinh. Nhö trong kinh noùi: “Coù ba haønh dieäu, ba thanh tònh.” Tuy noùi ra ñieàu naøy maø khoâng giaûi thích roäng ra noùi roäng ra nhö tröôùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong phaåm luaän tröôùc ñaây ñaõ phaân bieät veà ba haønh dieäu, chöa phaân bieät ba thanh tònh, nay caàn phaûi phaân bieät, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Laø ba haønh dieäu thaâu nhieáp ba thanh tònh, hay laø ba thanh tònh thaâu nhieáp ba haønh dieäu? Ñaùp: Tuøy theo söï vieäc maø laàn löôït chuyeån ñoåi thaâu nhieáp laãn nhau. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì caùc haønh dieäu cuûa thaân töùc laø thaân thanh tònh, caùc haønh dieäu cuûa ngöõ töùc laø ngöõ thanh tònh, caùc haønh dieäu cuûa yù töùc laø yù thanh tònh. Hoûi: Haønh dieäu voâ laäu vónh vieãn lìa boû Caáu-lìa boû Ueá-lìa boû Tröôïc coù theå goïi laø thanh tònh, haønh

dieäu höõu laäu ñaõ laø coù Caáu-coù Ueá-coù Tröôïc, taïi sao goïi laø thanh tònh? Ñaùp: Haønh dieäu höïu laäu laáy phaàn thanh tònh cho neân goïi laø thanh tònh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì haønh dieäu höõu laäu cuõng coù theå lìa boû caùc phieàn naõo cho ñeán Voâ sôû höõu xöù, cho neân ñöôïc goïi laø thanh tònh. Laïi coù ngöôøi noùi: Haønh dieäu höõu laäu coù theå daãn daét phaùt khôûi thuaän vôùi thanh tònh ñeä nhaát nghóa, cho neân cuõng goïi laø thanh tònh. Ba haønh dieäu, ba tòch maëc, ñoù laø thaân-ngöõ-yù tòch maëc. Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì muoán phaân bieät veà nghiaõ trong kinh. Nhö trong kinh noùi: “Coù ba haønh dieäu, ba tòch maëc.” Tuy noùi ra ñieàu naøy maø khoâng giaûi thích roäng ra; noùi roäng ra nhö tröôùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong phaåm luaän tröôùc ñaây ñaõ phaân bieät veà ba haønh dieäu, chöa phaân bieät veà ba tòch maëc, nay caàn phaûi phaân bieät, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Ba haønh dieäu-ba tòch maëc, laø ba haønh dieäu thaâu nhieáp ba tòch maëc, hay laø ba tòch maëc thaâu nhieáp ba haønh dieäu? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 117 323

1. Coù luùc haønh dieäu maø khoâng phaûi laø tòch maëc, ñoù laø tröø ra haønh dieäu cuûa thaân-ngöõ Voâ hoïc, coøn laïi caùc haønh dieäu cuûa thaân-ngöõ, vaø taát caû haønh dieäu cuûa yù. 2. Coù luùc tòch maëc maø khoâng phaûi laø haønh dieäu, ñoù laø taâm Voâ hoïc. 3. Coù luùc haønh dieäu cuõng laø tòch maëc, ñoù laø haønh dieäu cuûa thaân- ngöõ Voâ hoïc. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø haønh dieäu cuõng khoâng phaûi laø tòch maëc, ñoù laø tröø nhöõng töôùng tröôùc. Töôùng laø thuoäc veà teân goïi, nhö tröôùc noùi roäng ra. Nghóa laø ôû trong Saéc uaån tröø ra saéc thieän; ôû trong Haønh uaån tröø ra khoâng coù tham-khoâng coù saân, Chaùnh kieán vaø caùc Tö thieän; trong Thöùc uaån tröø ra taâm Voâ hoïc, choïn laáy Saéc-Haønh-Thöùc uaån coøn laïi vaø hai Uaån toaøn phaàn cuøng vôùi phaùp voâ vi. Nhö vaäy taát caû laøm thaønh caâu thöù tö, cho neân noùi ñoù laø tröø nhöõng töôùng tröôùc. Hoûi: Ba thanh tònh-ba tòch maëc, laø ba thanh tònh thaâu nhieáp ba tòch maëc, hay laø ba tòch maëc thaâu nhieáp ba thanh tònh? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc thanh tònh maø khoâng phaûi laø tòch maëc, ñoù laø tröø ra thaân- ngöõ thanh tònh cuûa Voâ hoïc, coøn laïi caùc thaân-ngöõ thanh tònh, vaø taát caû thanh tònh cuûa yù. Ñieàu naøy laïi laø theá naøo? Ñoù laø thaân-ngöõ thanh tònh cuûa Hoïc-Phi hoïc Phi voâ hoïc, vaø ba loaïi thanh tònh cuûa yù, bôûi vì yù tònh maëc chæ laø taâm Voâ hoïc. 2. Coù luùc tònh maëc maø khoâng phaûi laø thanh tònh, ñoù laø taâm Voâ hoïc chöù khoâng phaûi laø taùnh cuûa nghieäp. 3. Coù luùc thanh tònh cuõng laø tòch maëc, ñoù laø thaân-ngöõ thanh tònh cuûa Voâ hoïc. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø thanh tònh cuõng khoâng phaûi laø tòch maëc, ñoù laø tröø nhöõng töôùng tröôùc. Töôùng laø thuoäc veà teân goïi, nhö tröôùc noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao ôû trong naêm Uaån, chæ coù Saéc uaån-Thöùc uaån kieán laäp tòch maëc chöù khoâng phaûi laø nhöõng Uaån khaùc? Ñaùp: Caàn phaûi kieán laäp ñaày ñuû maø khoâng kieán laäp, thì neân bieát laø nghóa naøy coù khaùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong naøy bieåu hieän roõ raøng veà ñaàu tieân vaø cuoái cuøng, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Ñaàu ñoù

laø Saéc uaån, sau goïi laø Thöùc uaån. Nhö noùi veà ñaàu-sau, nhö vaäy tieán vaøo-rôøi ra, höôùng ñeán-ñaõ qua, phöông tieän-cöùu caùnh, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong naøy bieåu hieän roõ raøng veà thoâ nhaát vaø ñeá



nhaát, ôû trong naêm Uaån thì Saéc uaån laø thoâ nhaát, Thöùc uaån laø teá nhaát. Laïi coù ngöôøi noùi: Tòch maëc chaân thaät chæ rieâng taâm Voâ hoïc. Taâm Voâ hoïc naøy döïa vaøo ñaâu ñeå so saùnh möùc löôïng? Ñoù laø nghieäp thaân-ngöõ, vì vaäy chæ rieâng nghieäp thaân-ngöõ cuûa taâm Voâ hoïc môùi kieán laäp tòch maëc. Hoûi: Vì sao tòch maëc chæ thuoäc veà Voâ hoïc? Ñaùp: Chæ rieâng trong thaân Voâ hoïc coù theå ñaït ñöôïc tòch maëc, trong thaân Hoïc vaø Phi hoïc phi voâ hoïc ñeàu khoâng theå naøo ñaït ñöôïc. Hoûi: Döïa vaøo luaän maø phaùt sinh luaän, taïi sao chæ rieâng trong thaân Voâ hoïc môùi coù theå ñaït ñöôïc tònh maëc, chöù khoâng phaûi laø thaân khaùc? Ñaùp: Bôûi vì phaùp tòch maëc naøy laø phaùp thuø thaéng nhaát, khoâng phaûi laø trong thaân keùm coõi coù phaùp thuø thaéng coù theå ñaït ñöôïc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu noùi ñeán phaùp thuø thaéng thì phaùp Voâ hoïc laø thuø thaéng, chöù khoâng phaûi laø phaùp Hoïc…,neáu noùi ñeán Boå-ñaëc-giaø-la thuø thaéng thì Boå-ñaëc-giaø-la Voâ hoïc laø thuø thaéng, chöù khoâng phaûi laø Boå-ñaëc-giaø-la Höõu hoïc… Laïi coù ngöôøi noùi: Phieàn naõo trong thaân Voâ hoïc, yù noùi laø hoaøn toaøn dieät heát, tòch maëc troïn ven ñaày ñuû, cho neân kieán laäp tòch maëc; thaân khaùc tì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng kieán laäp. Hoûi: Haønh dieäu-thanh tònh vaø tòch maëc coù gì sai bieät? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Teân goïi chính laø sai bieät, ñoù laø teân goïi haønh dieäu, teân goïi thanh tònh, teân goïi tòch maëc. Laïi coù ngöôøi noùi: Nghóa cuõng sai bieät, ñoù laø nghóa veà kheùo leùo thöïc hieän laø nghóa cuûa haønh dieäu, nghóa veà Theå trong saùng laø nghóa cuûa thanh tònh, nghóa veà rôøi xa ngu si hoãn loaïn laø nghóa cuûa tòch maëc. Laïi coù ngöôøi noùi: Coù theå caûm ñeán quaû yeâu quyù cho neân goïi laø haønh dieäu, khoâng xen taïp phieàn naõo cho neân goïi laø thanh tònh, vaéng laéng hoaøn toaøn cho neân goïi laø tòch maëc. Ñoù goïi laø söï sai bieät giöõa ba loaïi haønh dieäu-thanh tònh vaø tòch maëc. Caùc haønh aùc cuûa thaân, taát caû haønh aáy do phi lyù maø daãn ñeán thaân nghieäp chaêng? Giaû söû do phi lyù maø daãn ñeán thaân nghieäp, thì ñoù ñeàu laø haønh aùc cuûa thaân chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: vì sao soaïn ra phaàm luaän naøy? Ñaùp: Vì muoán phaân bieät veà nghóa trong kinh. Nhö trong kinh noùi: “Coù nghieäp thaân-ngöõ-yù do phi lyù maø daãn ñeán.” Trong kinh tuy noùi ra ñieàu naøy maø khoâng phaân bieät roäng ra; noùi roäng ra nhö tröôùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong phaåm luaän tröôùc ñaây ñaõ phaân bieät veà ba loaïi haønh aùc,



maø chöa phaân bieät veà nghieäp thaân-ngöõ-yù do phi lyù ñaõ daãn ñeán, nay caàn phaûi phaân bieät, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Caùc haønh aùc cuûa thaân, ñoù laø ñieàu thaân nghieäp do phi lyù maø daãn ñeán chaêng? Giaû söû thaân nghieäp do phi lyù maø daãn ñeán. Taïi sao? Ñaùp: Bôûi vì caùc haønh aùc ñeàu traùi

vôùi lyù, do taùc yù phi lyù maø cuøng daáy khôûi. Coù thaân nghieäp do phi lyù maø daãn ñeán, nhöng khoâng phaûi laø haønh aùc cuûa thaân, ñoù laø thaân nghieäp höõu phuù voâ kyù, vaø thaân nghieäp voâ phuù voâ kyù do phi lyù maø daãn ñeán. Thaân nghieäp höõu phuù voâ kyù, ñoù laø thaân nghieäp do phieàn naõo nònh bôï-aùi… maø khôûi leân ôû ñòa Tónh löï thöù nhaát. Thaân nghieäp voâ phuù voâ kyù do phi lyù maø daãn ñeán, ñoù laø caàn phaûi ñi laïi nhö vaäy maø khoâng ñi laïi nhö vaäy… Noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Caùc haùnh aùc cuûa ngöõ, ñoù ñeàu laø ngöõ nghieäp do phi lyù maø daãn ñeán chaêng? Giaû söû ngöõ nghieäp do phi lyù maø daãn ñeán, thì ñoù ñeàu laø haønh aùc cuûa ngöõ chaêng? Ñaùp: Caùc haønh aùc cuûa ngöõ, ñoù ñeàu laø ngöõ nghieäp do phi lyù maø daãn ñeán. Taïi sao? Bôûi vì caùc haønh aùc ñeàu traùi vôùi lyù. Do taùc yù phi lyù maø cuøng daáy khôûi. Coù ngöõ nghieäp do phi lyù maø daãn ñeán, nhöng khoâng phaûi laø haønh aùc cuûa ngöõ, ñoù laø ngöõ nghieäp höõu phuù voâ kyù, vaø ngöõ nghieäp voâ phuù voâ kyù do phi lyù maø daãn ñeán. Ngöõ nghieäp höõu phuù voâ kyù, ñoù laø ngöõ nghieäp do nònh bôï-aùi… maø khôûi leân ôû ñòa Tónh löï thöù nhaát. Ngöõ nghieäp voâ phuù voâ kyù do phi lyù maø daãn ñeán, ñoù laø caàn phaûi noùi ra lôøi maø khoâng noùi ra… Noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Caùc haønh aùc cuûa yù, ñoù ñeàu laø yù nghieäp do phi lyù maø daãn ñeán chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc haønh aùc cuûa yù maø khoâng phaûi laø yù nghieäp do phi lyù ñaõ daãn ñeán, ñoù laø tham duïc-saân nhueá vaø taø kieán, ba loaïi haønh aùc cuûa yù. 2. Coù luùc yù nghieäp do phi lyù ñaõ daãn ñeán maø khoâng phaûi laø haønh aùc cuûa yù, ñoù laø yù nghieäp höõu phuù voâ kyù, vaø yù nghieäp voâ phuù voâ kyù do phi lyù ñaõ daãn ñeán. YÙ nghieäp höõu phuù voâ kyù, ñoù laø Höõu thaân kieán-Bieân chaáp kieán töông öng vôùi Tö heä thuoäc coõi Duïc, vaø taát caû phieàn naõo töông öng vôùi Tö cuûa coõi Saéc-Voâ saéc. YÙ nghieäp voâ phuù voâ kyù do phi lyù maø daãn ñeán, ñoù laø Tö coù theå khôûi leân, nhö tröôùc ñaõ noùi veà hai nghieäp thaân-ngöõ voâ phuù voâ kyù do phi lyù maø daãn ñeán. 3. Coù haønh aùc cuûa yù cuõng laø nghieäp do phi lyù maø ñaãn ñeán, ñoù laø yù nghieäp baát thieän. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø haønh aùc cuûa yù cuõng khoâng phaûi laø yù nghieäp do phi lyù maø daãn ñeán, ñoù laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Töôùng



laø thuoäc veà teân goïi, nhö tröôùc noùi roäng ra. Nghóa laø ôû trong Haønh uaån laøm thaønh boân caâu, trong ñoù tröø ra tham-saân-taø kieán vaø Tö nhieãm oâ, cuøng vôùi Tö voâ phuù voâ kyù maø daãn ñeán, choïn laáy Haønh uaån töông öng-khoâng töông öng coøn laïi, vaø boán Uaån toaøn phaàn cuøng vôùi phaùp voâ vi. Taát caû nhö vaäy laøm caâu thöù tö, cho neân noùi ñoù laø nhöõng töôùng tröôùc. Hoûi: Caùc haønh dieäu cuûa thaân, ñoù ñeàu laø thaân nghieäp do nhö lyù maø daãn ñeán chaêng? Giaû söû thaân nghieäp do nhö lyù maø daãn ñeán, thì ñoù ñeàu laø haønh dieäu cuûa thaân chaêng? Ñaùp: Caùc haønh dieäu cuûa thaân, ñoù ñeàu laø thaân nghieäp do nhö lyù maø daãn ñeán. Taïi sao? Bôûi vì taát caû haønh dieäu khoâng traùi vôùi lyù, do taùc yù nhö lyù maø cuøng daáy khôûi. Coù thaân nghieäp do nhö lyù maø daãn ñeán. Ñieàu naøy laïi laø theá naøo? Ñoù laø caàn phaûi ñi laïi nhö vaäy,

maø coù theå ñi laïi nhö vaäy… Noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Caùc haønh dieäu cuûa ngöõ, ñoù ñeàu laø ngöõ nghieäp do nhö lyù maø daãn ñeán chaêng? Giaû söû ngöõ nghieäp do nhö lyù maø daãn ñeán, thì ñoù ñeàu laø haønh dieäu cuûa ngöõ chaêng? Ñaùp: Caùc haønh dieäu cuûa ngöõ, ñoù ñeàu laø ngöõ nghieäp do nhö lyù maø daãn ñeán. Taïi sao? Bôûi vì taát caû haønh dieäu khoâng traùi vôùi lyù maø daãn ñeán, nhöng khoâng phaûi laø haønh dieäu cuûa ngöõ, ñoù laø ngöõ nghieäp voâ phuù voâ kyù do nhö lyù maø daãn ñeán. Ñieàu naøy laïi laø theá naøo? Ñoù laø caàn phaûi noùi ra moät lôøi maø noùi ra moät lôøi… Noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Caùc haønh dieäu cuûa yù, ñoù ñeàu laø yù nghieäp do nhö lyù maø daãn ñeán chaêng? Giaû söû yù nghieäp do nhö lyù maø daãn ñeán, thì ñoù ñeàu laø haønh dieäu cuûa yù chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc haønh dieäu cuûa yù maø khoâng phaûi laø yù nghieäp do nhö lyù ñaõ daãn ñeán, ñoù laø khoâng tham-khoâng saân vaø Chaùnh kieán, ba loaïi haønh dieäu cuûa yù. 2. Coù luùc yù nghieäp do nhö lyù ñaõ daãn ñeán maø khoâng phaûi laø haønh dieäu cuûa yù, ñoù laø moät phaàn yù nghieäp voâ phuù voâ kyù do nhö lyù maø daãn ñeán, töùc laø Tö coù theå khôûi leân, nhö tröôùc ñaõ noùi veà hai nghieäp thaân-ngöõ voâ phuù voâ kyù maø daãn ñeán chaêng. 3. Coù luùc haønh dieäu cuûa yù cuõng laø yù nghieäp do nhö lyù maø daãn ñeán, ñoù laø yù nghieäp thieän. 4. Coù luùc khoâng haûi laø haønh dieäu cuûa yù cuõng khoâng phaûi laø yù nghieäp do nhö lyù maø daãn ñeán, ñoù laø tröø nhöõng töôùng tröôùc. Töôùng laø thuoäc veà teân goïi, nhö tröôùc noùi roäng ra. Nghóa laø ôû trong Haønh uaån laøm thaønh boán caâu, trong ñoù tröø ra khoâng tham-khoâng saân-Chaùnh kieán vaø Tö

thieän, cuøng vôùi Tö voâ phuù voâ kyù do nhö lyù maø daãn ñeán, choïn laáy Haønh uaån töông öng- khoâng töông öng coøn laïi, vaø boán Uaån toaøn phaàn cuøng vôùi phaùp voâ vi. Taát caû nhö vaäy laøm caâu thöù tö, cho neân noùi ñoù laø tröø nhöõng töôùng tröôùc.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*